

Fossiler - fra Stevns Klint, Møn og Nordjylland

Anmeldt af geologisk konservator Søren Bo Andersen, Geologisk Institut, Aarhus Universitet.

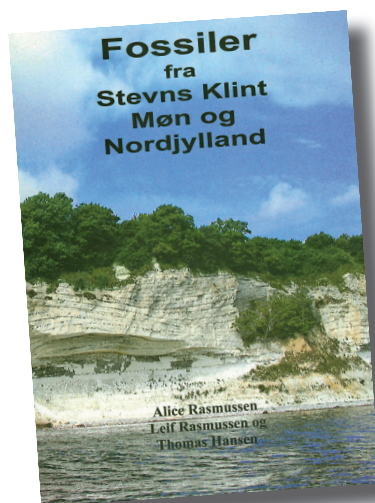
Hvis du interesserer dig for danske fossiler, måske endog samler selv eller blot kan lide at se billeder af flotte fund – så er her en bog, jeg gerne vil gøre opmærksom på. Bogen er netop udkommet 1. maj 2011.

Den er i et praktisk lommeformat, hvis man altså har en lomme, der kan rumme 15 cm x 21 cm i 3/4 cm's tykkelse. Bogen er en opfølger til en tidligere udgivelse af nogenlunde samme forfatter/fotograf-team: "Fossiler fra Faxe Kalkbrud", som hidtil er kommet i 2 lidt forskellige udgaver (2005 og senest i 2010)(se evt. en anmeldelse i GeologiskNyt 2/2006 – http://www.geologisknyt.dk/fileadmin/user_upload/GeologiskNyt/Artikler/2006/2/Boger_Fossiler_fra_Faxe_Kalkbrud.pdf). Konceptet i de to udgivelser er det samme. En billed-bestemmelsesbog med en mængde farvefotografier af en lang række fine fossilfund.

Bogens indhold

Titlen på bogen fortæller om den geografiske fordeling af fundene, Stevns og Møns Klint samt "Nordjylland", der især skal oversættes til lokaliteterne: Vokslev og Rørdal Kridtbrud. Der er tekstafsnit i bogen, der fortæller lidt om fortidens aflejningsmiljø, om datidens geografi og havforbindelser – dette er, selv om det er lidt sparsomt, en klar forbedring fra Faxe-bogen.

Ud over nogle få lokalitetsbilleder, hvor man ser de kalk- og kridtlag, fossilerne er indsamlet fra, er der hele 642 fine fotografier af rigtig mange forskellige fossiler omfattende ca. 15 systematiske grupper af dyr. I alt er der vist mange forskellige slægter eller arter, og de udgør en stor del af de fossiler, man sædvanligvis vil kunne forvente at finde i de enkelte lag (dog er de mange muslinge- og snegleaftryk fra de hårde kalklag såsom hærde skrivelkridt, Cerithiumkalk og krabbelag kun sparsomt repræsenteret i forhold til det, der faktisk kendes). Godt, at stor-foraminiferer og bryozoaer vises med ret mange former (selv om der derudover findes mange, mange andre – men det er et område for specialister) – for dette er fossiler, som samlere jævnlig støder på og måske undrer

sig over, og disse dyr er jo ikke ligefrem standardpensum i det danske skolevæsen.

Billederne i bogen er i langt de fleste tilfælde så fine, at man kan se de detaljer, der er nødvendige for at bestemme dyrene til slægt og art. I bogen er der ifølge konceptet udelukkende billeder og størrelsesangivelser, der er ingen beskrivelser eller påpejning af vigtige detaljer – dem må man finde i anden litteratur, eventuelt i faglitteraturen.

Bogen indeholder en indholdsfortegnelse og et udmærket navneregister – og begge dele er nødvendige, når man tager bogen i praktisk brug. Fossilbillederne kommer i en slags naturlig rækkefølge efter fundlokaliteterne og deres lags geologiske aldre. Disse er dog ikke nævnt i helt strikt geologisk rækkefølge, for så skulle Møn have været nævnt først, fordi lagene der er de ældste i denne bog. Rækkefølgen af lokaliteter og lag er: 1- Kridtidsfossiler fra Stevns Klint først bunddyr – så epifauna – så fritsvømmende i vandmasserne. 2- Kridtidsfossiler fra Nordjylland. 3- Kridtidsfossiler fra Møn. 4- Fiskeler. 5- Cerithiumkalk. 6- Bryozokalk (fællesafsnit for Stevns og Vokslev).

Når man først er gået i gang med at bevæge sig rundt på siderne på jagt efter et billede, der ligner ens fund, mister man hurtigt overblikket over, hvilket lag, man har for sig på billederne. Det kan i praksis være svært at finde frem til denne oplysning. Der er en ændring, jeg vil foreslå til næste udgave af denne ellers fine bog – hver side har i forvejen en sideoverskrift, der fortæller

om, hvilken dyregruppe der er afbildet på pågældende side – det ville være nemt og meget gavnligt, at der i en ekstra linje står, hvilket lag og evt. lokalitet, sidens fossiler er fra. Det kunne også være en farvekodet typografi, der angav alder og lokalitet.

Vurdering

Jeg vil også fremhæve som noget positivt, at der er en side med henvisninger til anden litteratur – og fra nogle af disse kan man komme rigtig meget videre til andre værker og afhandlinger. Jeg synes, at forfatterne har været for beskedne ved ikke at nævne hjemmesiden, som medforfatteren, fotografen og fossilsamleren, Leif Rasmussen, har, så den vil jeg anbefale og henvise til her:

<http://www.leifsfossilsider.dk/>

– måske ikke helt opdateret i skrivende stund, men bestemt værd at besøge.

Alt i alt er "Fossiler fra Stevns Klint, Møn og Nordjylland" en bog, jeg vil være rigtig glad for at anbefale til alle, som er interesserede i fossiler og Danmarks fjerne fortid. Nyd den, brug den.

Fossiler – fra Stevns Klint, Møn og Nordjylland. Af Alice Rasmussen, Leif Rasmussen og Thomas Hansen. 89 sider + 8 tomme sider til noter. Østsjællands Museum 2011. Pris ca. 95 kr. ISBN 978-87-994430-0-0

Et sideopslag over armfødder/brachiopoder fra bogen.